

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2020

ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑ (68)

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Παρασκευή, 12 Ιουνίου 2020

8:00-10:30

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΞΙ (6) ΣΕΛΙΔΕΣ

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **τρία (3) ΜΕΡΗ**.

Οδηγία:

Όλες οι απαντήσεις του εξεταστικού δοκιμίου να δοθούν στο τετράδιο απαντήσεων.

ΜΕΡΟΣ Α΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 20)

Να απαντήσετε υποχρεωτικά σε ΟΛΑ τα ερωτήματα του ΜΕΡΟΥΣ Α΄.

A.I. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας **Σ (Σωστό)** ή **Λ (Λάθος)**, δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Στο Αρχαίο Δράμα, οι γυναικείοι ρόλοι ερμηνεύονταν από άντρες.
2. Η χρήση του προσωπίου στο Αρχαίο Δράμα έδινε τη δυνατότητα στους υποκριτές να υποδύονται περισσότερους από έναν ρόλους.
3. Ο Επώνυμος Άρχων επέλεγε τον νικητή των δραματικών αγώνων.
4. Ο Θέσπης εισήγαγε πρώτος το στοιχείο του διαλόγου στους διθυράμβους.
5. Θυρώματα ονομάζονταν οι τρεις θύρες (πόρτες), που χρησίμευαν μεταξύ άλλων, για την είσοδο και την έξοδο των υποκριτών στο Λογείον.
6. Ο Χορός κατά τη διάρκεια της Παράβασης στην Αρχαία Παλαιά Κωμωδία διέκοπτε τη δράση.

7. Ο στόχος της Αθηναίας Λυσιστράτης, στο ομώνυμο έργο του Αριστοφάνη, ήταν να συνετίσει τους άνδρες, ώστε να εγκαταλείψουν τις πολεμοχαρείς δραστηριότητές τους.
8. Η Στέλλα, στο έργο *Λεωφορείο ο Πόθος*, γνωρίζει τον Μιτς με τον οποίο ευελπιστεί να φτιάξει ξανά τη ζωή της.
9. Ο δραματικός χώρος του έργου, *Το Κουκλόσπιτο*, είναι το σαλόνι του σπιτιού της οικογένειας Χέλμερ.
10. Τις παραστάσεις του Αρχαίου Δράματος στα Μεγάλα Διονύσια, παρακολουθούσαν μόνο οι πλούσιοι Αθηναίοι πολίτες.

(μονάδες 10)

A.II. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση γράφοντας το σωστό γράμμα δίπλα από τον αντίστοιχο αριθμό.

1. Χειριδωτός χιτώνας ονομάζεται:

- α. το κοστούμι του Αυλητή.
- β. το κοστούμι του Χορού της Αρχαίας Ελληνικής Τραγωδίας.
- γ. το ειδικό ένδυμα των υποκριτών της Αρχαίας Ελληνικής Τραγωδίας.
- δ. το ένδυμα με το οποίο σκέπαζαν τους «νεκρούς» στις παραστάσεις.

2. Θεωρικά ήταν:

- α. τα καθίσματα των επισήμων στο αρχαίο θέατρο.
- β. τα κοστούμια του Χορού της Αρχαίας Ελληνικής Τραγωδίας.
- γ. ο χώρος δράσης των υποκριτών.
- δ. η επιδότηση του εισιτηρίου από το δημόσιο ταμείο για δωρεάν παρακολούθηση των θεατρικών παραστάσεων, στα Μεγάλα Διονύσια.

3. Ορχήστρα ονομάζεται:

- α. ο χώρος αποθήκευσης των μουσικών οργάνων.
- β. ο χώρος δράσης των υποκριτών.
- γ. ο χώρος δράσης του Χορού.
- δ. ο χώρος των θεατών.

4. Πάροδοι ονομάζονται:

- α. οι πλάγιες είσοδοι (δεξιά και αριστερή) του θεάτρου.
- β. οι οριζόντιοι διάδρομοι στο κοίλον.
- γ. οι κάθετοι διάδρομοι στο κοίλον.
- δ. οι υποκριτές με ελάχιστα λόγια.

5. Τους ρόλους στην Αρχαία Παλαιά Κωμωδία αναλάμβαναν:

- α. ένας (1) υποκριτής.
- β. δύο (2) έως τρεις (3) υποκριτές.
- γ. τρεις (3) έως τέσσερις (4) υποκριτές.
- δ. είκοσι τέσσερις (24) υποκριτές.

(μονάδες 10)

ΜΕΡΟΣ Β΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 45)

Να απαντήσετε σε **τρία (3)** από τα **τέσσερα (4)** ζητήματα.
Κάθε ζήτημα βαθμολογείται με **δεκαπέντε (15)** μονάδες.
Οι απαντήσεις θα πρέπει να δίδονται σε **συνεχή λόγο**.

ΖΗΤΗΜΑ 1

B.1.1. Να επεξηγήσετε τον όρο *δικαίωμα της παρρησίας*, στην Αρχαία Παλαιά Κωμωδία.

(μονάδες 3)

B.1.2. Να αναφέρετε **τέσσερα (4)** στοιχεία των Υποκριτών (ηθοποιών) στην Αρχαία Ελληνική Τραγωδία.

(μονάδες 6)

B.1.3. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, οι καταβολές (ρίζες) της Αρχαίας Ελληνικής Κωμωδίας βρίσκονταν στους Φαλλικούς Κώμους. Να γράψετε ένα σύντομο κατατοπιστικό σημείωμα για τους Φαλλικούς Κώμους. (**Έκταση: 30-50 λέξεις**)

(μονάδες 6)

ΖΗΤΗΜΑ 2

B.2.1. α. Να αναφέρετε **τρεις (3)** μυθολογικούς κύκλους από τους οποίους αντλούσε θέματα η Αρχαία Ελληνική Τραγωδία.

β. Τι ήταν το Κεραυνοσκοπείον;

(μονάδες 6)

B.2.2. Να αναφέρετε **δύο (2)** συνθήκες/στοιχεία, της εποχής του 19^{ου} αιώνα, που καθόρισαν σημαντικά τη θεματολογία του Αστικού Δράματος.

(μονάδες 3)

B.2.3. Να γράψετε **τέσσερα (4)** στοιχεία του Χορού της Αρχαίας Παλαιάς Κωμωδίας.

(μονάδες 6)

ΖΗΤΗΜΑ 3

B.3.1. Να παρουσιάσετε **δύο (2)** χαρακτηριστικά του έργου του Σοφοκλή.

(μονάδες 6)

B.3.2. Να αναφέρετε **τρεις (3)** αρχές του Ρεαλισμού.

(μονάδες 3)

B.3.3. Να αναφέρετε **τρία (3)** καθήκοντα των Χορηγών στους δραματικούς αγώνες των Μεγάλων Διονυσίων.

(μονάδες 6)

ΖΗΤΗΜΑ 4

B.4.1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα εξής:

- α. Αιώρημα ή Μηχανή ή Γερανός.
- β. Επεισόδια της Αρχαίας Ελληνικής Τραγωδίας.

(μονάδες 6)

B.4.2. Να δώσετε **τρία (3)** στοιχεία της θεματολογίας του Αριστοφάνη.

(μονάδες 6)

B.4.3. Να περιγράψετε τα βασικά χαρακτηριστικά του προσωπείου της Αρχαίας Κωμωδίας.

(μονάδες 3)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 35)

Γ.1. Αφού διαβάσετε το απόσπασμα από το έργο, *Το Κουκλόσπιτο*, του Ερρίκου Ίψεν και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας για το Αστικό Δράμα, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα.

Οι απαντήσεις σας θα πρέπει να είναι **σε συνεχή λόγο**.

Το Κουκλόσπιτο
Ερρίκος Ίψεν
Τρίτη πράξη

[...] **ΧΕΛΜΕΡ:** (Κάθεται απέναντί της στο τραπέζι) Με τρομάζεις, Νόρα. Δεν σε καταλαβαίνω.

ΝΟΡΑ: Ακριβώς! Δεν με καταλαβαίνεις. Κι εγώ ποτέ μου δεν σε κατάλαβα – μέχρι απόψε το βράδυ. Όχι, μη διακόπτεις: άκουσέ με μόνο. Τόρβαλντ, ήρθε η ώρα να ξεκαθαρίσουμε τους λογαριασμούς μας.

ΧΕΛΜΕΡ: Ορίστε;

ΝΟΡΑ: (Μετά από μικρή παύση) Έτσι όπως καθόμαστε ο ένας απέναντι από τον άλλον, δεν σου κάνει εντύπωση ένα πράγμα;

ΧΕΛΜΕΡ: Ποιο πράγμα;

ΝΟΡΑ: Ότι μετά από οχτώ χρόνια γάμου, είναι η πρώτη φορά που εσύ κι εγώ κουβεντιάζουμε σαν αντρόγυνο.

[...] **ΝΟΡΑ:** (Ατάραχη) Εννοώ, όταν πέρασα από τα χέρια του μπαμπά στα δικά σου χέρια... Κανόνιζες τα πάντα σύμφωνα με τα γούστα σου, κι έτσι κατέληξα να υιοθετώ κι εγώ αυτά τα γούστα – ή να δείχνω πως τα υιοθετώ... Δεν ξέρω, μάλλον συνδυασμός και των δύο: πότε το ένα και πότε το άλλο. Τώρα που το ξανασκέφτομαι, έζησα εδώ μέσα σαν ζητιάνα, κοιτάζοντας να βγάλω το ψωμί μου όπως-όπως. Έζησα κάνοντας σ' εσένα τον σαλιμπάγκο! Γιατί αυτό ήθελες, Τόρβαλντ. Εσύ κι ο μπαμπάς, μού κάνατε μεγάλο κακό: εσείς φταίτε που δεν είμαι άξια να κάνω το παραμικρό.

ΧΕΛΜΕΡ: Αυτό που λες είναι παράλογο, χώρια που δείχνει και μεγάλη αχαριστία. Δεν ήσουν ευτυχισμένη εδώ;
ΝΟΡΑ: Όχι, ποτέ! Το νόμιζα, αλλά δεν ήμουν.

Το Κουκλόσπιτο, Ερρίκος Ίψεν
μετάφρ. Ε. Μπελιές, εκδ. Ηριδανός, απόσπασμα σ.σ.141,142-143.

Γ.1.1. Να παρουσιάσετε **δύο (2)** θεματικούς άξονες από το απόσπασμα του έργου, *Το Κουκλόσπιτο* του Ερρίκου Ίψεν. Να γίνει αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία του πιο πάνω αποσπάσματος.

(μονάδες 6)

Γ.1.2. Να περιγράψετε τον χαρακτήρα του Χέλμερ Τόρβαλντ, όπως παρουσιάζεται σε ολόκληρο το θεατρικό έργο, *Το Κουκλόσπιτο*.

(μονάδες 6)

Γ.1.3. Να εξηγήσετε τους λόγους για τους οποίους η Νόρα φεύγει από το σπίτι, εγκαταλείποντας τον άντρα και τα παιδιά της.

(μονάδες 6)

Γ.2. Αφού διαβάσετε το απόσπασμα από το έργο, *Αντιγόνη* του Σοφοκλή και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας για το Αρχαίο Δράμα, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

Οι απαντήσεις σας θα πρέπει να είναι **σε συνεχή λόγο**.

Β΄ Επεισόδιο (Στίχοι 405-406, 427-438, 500-519)

[...] ΦΥ: Άκου πώς έχει το πράγμα• όταν γυρίσαμε, απ' τις πολλές φοβέρες τις δικές σου τρομαγμένοι	405
[...] Στα δυο της χέρια κουβαλά χύμα στεγνό κι από ροϊ χαλκωματένιο ραντίζει τον πεθαμένο τρεις φορές με τ' άγιασμα. Εμείς την είδαμε κι ορμήσαμε και με το πρώτο την πιάσαμε• δεν έμοιαζε καθόλου ταραγμένη. Την ξεψαχνίζαμε και για τα τώρα και για τα πριν• τίποτα δεν αρνιόταν, κι αυτό μου φέρνει γλυκόπικρη χαρά στ' αλήθεια. Όταν γλυτώνεις συμφορές είναι γλυκό, κι όμως πικρό στη συμφορά να σέρνεις φίλους. Όμως για μένα δε μετρούν αυτά, μπροστά στη σωτηρία μου.	427
[...] ΑΝ: Πού θα' βρισκα δόξα καλύτερη, παρά τον αδερφό μου θάβοντας στο χύμα; και τούτοι 'δω θα μολογούσαν πως τους άρεσε, αν δεν τους έφραζε το στόμα ο φόβος. Αλλά η τυραννία, κοντά στ' άλλα καλά της, ό,τι θέλει κάνει κι ό,τι θέλει λέει.	437
ΚΡ: Στη Θήβα μέσα μόνο εσύ τα βλέπεις έτσι.	500

ΑΝ: Τα βλέπουνε κι αυτοί, μα σφραγίζουν το στόμα τους.
ΚΡ: Και δεν ντρέπεσαι στη γνώμη τους να πας ενάντια;
ΑΝ: Ντροπή δεν είναι να σέβομαι της μάνας μου το σπλάχνο.
ΚΡ: Δεν ήταν αίμα σου κι αυτός που χάθηκε χτυπώντας τον;
ΑΝ: Αίμα μου, ενός πατέρα και της ίδιας μάνας.
ΚΡ: Και πώς τιμάς αυτόν που ντρόπιασε τον άλλο;
ΑΝ: Ο σκοτωμένος δε θα μαρτυρήσει τέτοιο πράγμα.
ΚΡ: Αφού ίσα κι όμοια τον τιμάς με τον ανόσιο;
ΑΝ: Ο αδελφός μου χάθηκε• δεν ήταν δούλος.
ΚΡ: Τη χώρα χάλαγε, κι ο άλλος αντιστέκονταν.
ΑΝ: Στον κάτω κόσμο τους μετρούν με το ίδιο ζύγι.
ΚΡ: Την ίδια τύχη ο καλός με τον κακό δεν έχει.

510

*Αντιγόνη, Σοφοκλής, μεταφρ. Κ. Γεωργουσόπουλου
(Κ.Χ. Μύρη), εκδ. Κάκτος, αποσπάσματα σ.σ.57, 59, 65.*

Γ.2.1. Να εντοπίσετε και να παρουσιάσετε **τρεις (3)** θεματικούς άξονες από το απόσπασμα του έργου, *Αντιγόνη* του Σοφοκλή. Να γίνει αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία του πιο πάνω αποσπάσματος.

(μονάδες 9)

Γ.2.2. Να εξηγήσετε πώς εκφράζεται η *ελεύθερη βούληση* στους τραγικούς ήρωες, Κρέοντα και Αντιγόνη, στο έργο *Αντιγόνη* του Σοφοκλή.

(μονάδες 8)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ